

Tillkännagivande enligt artikel 19.3 i rådets förordning nr 17

Ärende COMP/38.006 – Online Travel Portal

(2001/C 323/03)

(Text av betydelse för EES)

INLEDNING

- Den 3 november 2000 anmälde Air France Finance SA (Air France), Aer Lingus Ltd (Aer Lingus), Alitalia – Linee Aeree Italiane SpA (Alitalia), AUA Beteiligungen GmbH (Austrian Airways), British Airways plc (BA), Lufthansa Commercial Holding GmbH (Lufthansa), Finnair Oyj (Finnair), Iberia Líneas Aéreas de España SA (Iberia), Koninklijke Luchtvaart Maatschappij NV (KLM) och Online Travel Portal Limited (OTP) till kommissionen ett avtal om bildande av ett gemensamt företag, Online Travel Portal Limited (OTP), ett aktiebolag som bildats enligt brittisk lagstiftning. Den 13 juli 2001 ändrade 2001 Online Travel Portal Ltd registrerat namn till Opodo Limited.
- Kommissionen offentliggjorde ett tillkännagivande med uppmaning att inkomma med synpunkter om Opodo den 2 februari 2001 ⁽¹⁾.

PARTERNA

- Samtliga nio aktieägare i Opodo är europeiska flygbolag.
  - Société Air France är moderbolaget i Air France-koncernen, som är verksam inom lufttransportsektorn. Air France Finance är ett helägt dotterbolag till Société Air France och är verksamt med strategiska förvärv.
  - Aer Lingus Ltd är en del av Aer Lingus Group plc. Dess huvudverksamhet är att tillhandahålla flygbolagstjänster.
  - Alitalia – Linee Aeree Italiane SpA är moderbolaget i Alitalia-koncernen, vars huvudsakliga verksamhet är att tillhandahålla flygbolagstjänster.
  - AUA Beteiligungen GmbH är ett helägt dotterbolag till Austrian Airlines Österreichische Flugverkehrs AG, som är verksamt inom lufttransportsektorn. AUA Beteiligungen GmbH är ett holdingbolag som utför strategiska finansiella investeringar för Austrian Airlines-koncernen.
  - British Airways plc är moderbolaget i British Airways-koncernen och är verksamt inom lufttransportsektorn.
  - Lufthansa Commercial Holding GmbH är ett holdingbolag för flera associerade verksamheter som komplet-

terar Deutsche Lufthansa AG:s verksamheter. Det är ett helägt dotterbolag till Deutsche Lufthansa AG, vars huvudsakliga verksamhet är lufttransport.

- Finnair Oyj är moderbolaget i Finnair-koncernen och verksamt inom lufttransportsektorn.
- Iberia Líneas Aéreas de España SA är moderbolaget i Iberia-koncernen och verksamt inom lufttransportsektorn.
- Koninklijke Luchtvaart Maatschappij NV är moderbolaget i KLM-koncernen, som är verksamt inom lufttransportsektorn.

RELEVANTA MARKNADER

- Opodo kommer att driva verksamhet på marknaden för resebyråtjänster, som omfattar marknadsföring och distribution av flygstolar och andra rese- och reserelaterade tjänster. Opodo kommer att erbjuda resebyråtjänster på Internet, däribland försäljning av flygbiljetter, hotellbokning, biluthyrning och reseförsäkringar. I flera fusionsärenden som avgjorts nyligen har kommissionen bedömt huruvida marknaden för resebyråtjänster online skall betraktas som en separat marknad i förhållande till marknaden för resebyråtjänster som helhet ⁽²⁾. Denna fråga har dock inte undersökts i detta ärende, eftersom konkurrensproblemen är desamma oavsett om Opodo anses vara verksamt endast på en snävt definierad marknad för resebyråtjänster som tillhandahålls online eller på en bredare marknad för resebyråtjänster.
- I de ovannämnda ärendena ansåg kommissionen att den geografiska marknaden för virtuella resebyråer var nationell. Denna definition byggde på språkbarriärer och på behovet av att upprätta nationella distributionsarrangemang för biljetter. Kommissionen anser att denna definition av den geografiska marknaden fortfarande gäller, även om det med införandet av euron och framväxten av online-resebyråer skulle kunna utvecklas en EU-omfattande resebyråmarknad.

- Aktieägarna i OTP bedriver bara begränsad verksamhet på resebyråmarknaden i en medlemsstat (t.ex. genom aktieinnehav i befintliga resebyråer) och har en relativt begränsad egen direktförsäljning via telefon eller Internet. Alla

⁽¹⁾ EGT C 35, 2.2.2001, s. 6.

⁽²⁾ Ärende COMP/M.1812 – Telefónica Terra/Amadeus, beslut av den 27.4.2000, ärende COMP/M.2149 – T-Online/TUI/C & N internationell (återkallat den 13 juni 2001). Pressmeddelande IP/01/670.

aktieägarna har dock en stor andel av vissa transportmarknader. Kommissionen definierar generellt marknader för passagerartransport på grundval av flygsträckor mellan två städer, där transporttjänster mellan sådana stadspär är en separat marknad. Kommissionen har inte utrett aktieägarnas ställning på de olika transportmarknaderna i detalj i detta ärende, men har antagit att några av aktieägarna har en dominerande ställning på åtminstone några flygsträckor mellan två städer på sin hemmamarknad⁽¹⁾. Det finns därför en risk för att aktieägarna utnyttjar sin starka ställning på dessa närliggande marknader för att vinna marknadsandelar på marknaderna för resebyråtjänster.

AVTALET

7. Det anmälda avtalet är ett avtal om bildande av ett gemensamt företag, Opodo Ltd. Avtalet undertecknades den 18 augusti 2000.

8. Opodo är ett aktiebolag som är bildat enligt brittisk lagstiftning. Det kommer att drivas separat och oberoende av dess aktieägare och även icke-aktieägare kommer att kunna delta i företaget. Nio direktörer i Opodo kommer att utnämnas av aktieägarna och styrelsens ordförande kommer att vara oberoende. I avtalet anges att "verksamheten skall drivas i enlighet med affärsplanen och i företagets bästa intresse enligt sunda vinstdrivande principer, för att ge företaget ett så högt värde som möjligt på lång sikt". Det finns ett antal bestämmelser i avtalet och i affärsplanen som är avsedda att säkerställa att Opodo drivs som ett oberoende företag i förhållande till både flygbolag som är aktieägare och sådana som inte är det.

— Opodo kommer att ledas separat från aktieägarflygbolagen och ingen i ledningen eller bland personalen kommer att ha några avtalsenliga skyldigheter gentemot någon av aktieägarna.

— Marknadsföringsavtal med både aktieägare och icke-aktieägare kommer att förhandlas fram konfidentiellt av Opodos anställda och ingen information om innehållen i enskilda marknadsföringsavtal kommer att lämnas ut till Opodos direktörer eller aktieägare.

— Opodos personal och ledning kommer att arbeta i lokaler som är separata från moderbolagens.

— Aktieägarna kommer inte att ha tillgång till Opodos informationstekniksystem eller till kommersiellt känslig information som tillhör Opodo eller andra aktieägare.

— Opodo kommer att se till att dess ledning och personal är fullständigt informerade om vikten av att behålla sekretessen för känsliga kommersiella upplysningar angående dess aktieägare.

Dessa säkerhetsåtgärder liknar dem som kommissionen godtog avseende det gemensamma företaget Volbrocker.com⁽²⁾.

9. I den affärsplan som ursprungligen anmäldes till kommissionen angavs att flygbolag som önskar ingå marknadsföringsavtal med Opodo (aktieägare eller andra flygbolag) skulle åta sig att som ett minimikrav ge Opodo tillträde till offentliga och icke offentliga biljettpriser som är tillgängliga online och till de lägsta biljettpriser som gjorts tillgängliga för andra online-resebyråer (en så kallad klausul om mest gynnad nation). Kommissionen hyste farhågor om att dessa bestämmelser skulle begränsa konkurrensen på marknaden för resebyråtjänster och Opodo har nu gått med på att ändra sin affärsplan i enlighet med de åtaganden som anges nedan.

ARGUMENT SOM PARTERNA HAR LAGT FRAM

10. Parterna hävdar att Opodo kommer att vara verksamt på en separat marknad i förhållande till aktieägarna och att avtalet om bildande av det gemensamma företaget därför inte är konkurrensbegränsande. Opodo kommer att vara en oberoende aktör på marknaden för resebyråtjänster och kommer som sådan att ha frihet att ingå vilka avtal man vill med flygbolag. Begränsningar av denna frihet skulle göra det svårt för Opodo att konkurrera med etablerade online-resebyråer. Parterna har särskilt lagt fram bevis för att flygbolag ingår avtal om mest gynnad nation med vissa andra resebyråer och att Opodo skulle ha rätt att begära liknande klausuler i sina avtal med flygbolag.

11. Kommissionen medger att Opodo kommer att vara verksamt på en marknad som är separat i förhållande till moderbolagen men hyser farhågor om att flygbolagens aktieinnehav i Opodo skulle kunna föranleda dem att behandla Opodo mera gynnsamt än andra resebyråer (vilket skulle kunna begränsa konkurrensen på resebyråmarknaden) eller att försöka förmå Opodo att diskriminera flygbolag som inte är aktieägare (vilket skulle kunna begränsa konkurrensen på transportmarknaderna). Parterna har därför gjort olika åtaganden som är avsedda att säkerställa att flygbolag som är aktieägare har ett rent kommersiellt förhållande till Opodo och att Opodo behandlar alla flygbolag lika.

ÅTAGANDEN FRÅN PARTERNA

12. Varje flygbolag som är aktieägare i Opodo Ltd åtar sig följande:

— Att inte ingå exklusiva avtal med Opodo om biljettpriser och produktrelaterade tjänster⁽³⁾ förutom sådana

⁽¹⁾ Ärende IV/34.780 – Virgin/BA, pressmeddelande från kommissionen IP/99/504. BA befanns vara en dominerande inköpare av resebyråtjänster i Förenade kungariket.

⁽²⁾ Pressmeddelande från kommissionen IP/00/896.

⁽³⁾ Inbegripet online-funktioner (t.ex. e-biljettförsäljning, check-in online).

avtal som kan ha förhandlats fram individuellt mellan aktieägaren och Opodo och som är kommersiellt berättigade.

- Att inte ingå avtal med Opodo avseende vissa kategorier av produkter, tjänster eller geografiska marknader som ger Opodo villkor – däribland men inte uteslutande villkor i samband med biljettpriser, tillgång till inventarieförteckningar och produktrelaterade tjänster – som är minst lika förmånliga som dem som de erbjuder andra online-resebyråer avseende sådana kategorier av produkter, tjänster eller geografiska marknader (status av mest gynnad nation), om denna status inte är kommersiellt berättigad av de förmåner – inbegripet men inte uteslutande finansiella eller tekniska förmåner eller marknadsinträde – som Opodo ger den aktuella aktieägaren.
  - Att inte vara förhindrad från att erbjuda biljettpriser, tillgång till inventarieförteckningar och produktrelaterade tjänster till någon annan online-resebyrå på mera förmånliga villkor på grund av en status av mest gynnad nation som beviljats Opodo när en annan online-resebyrå kan erbjuda aktieägaren förmåner som motsvarar eller är större än dem som Opodo erbjuder.
  - Att föra anteckningar över de förmåner som låg till grund för bedömningen av att det var kommersiellt berättigat att ge Opodo status av mest gynnad nation avseende vissa kategorier av produkter, tjänster eller geografiska marknader. Om en aktieägare som beviljar Opodo sådan status avslår en begäran om en sådan status från en online-resebyrå som den inte äger aktier i av andra skäl än att den online-resebyrån inte kan erbjuda aktieägaren samma förmåner som dem som antecknats som kommersiellt berättigade för att bevilja Opodo en sådan status, skall aktieägaren också anteckna skälen för särbehandlingen mellan Opodo och den andra online-resebyrån. Anteckningarna kan då och då föreläggas kommissionen på dennes begäran.
  - Att inte erbjuda status av mest gynnad nation avseende biljettpriser som bara är tillgängliga för kunder på det aktieägande flygbolagets egna webbplatser.
13. Opodo Ltd åtar sig följande:
- Att det inte är nödvändigt att äga aktier i Opodo för att kunna delta i Opodo som marknadsföringspartner och att Opodo inte kommer att diskriminera icke-aktieägare utan erbjuda rättvis och öppen tillgång, på

objektiva och lika villkor, till alla potentiella marknadsföringspartner oavsett om de är aktieägare eller ej.

- Att aktieägare inte är skyldiga att ge Opodo status av mest gynnad nation och att avtal som ger Opodo sådan status inte kommer att vara ett krav för aktieägare eller andra flygbolag som önskar ingå standardagenturavtal med Opodo.
- Att företaget kommer att behålla olika säkerhetsåtgärder för att förhindra utbyte av kommersiellt känslig information mellan aktieägare (se punkt 8 ovan).
- Att företaget frivilligt kommer att tillämpa de delar av den nu gällande uppförandekoden för datoriserade bokningssystem⁽¹⁾ som avser icke-diskriminering, insyn och opartisk information, förutom de bestämmelser i uppförandekoden som inte är relevanta för Opodo som online-resebyrå och med förbehåll för ändringar i uppförandekodens omfattning som kan komma att göras i framtiden.
- Att efter att ha blivit upptagen som godkänd IATA-medlem tillämpa bestämmelserna i IATA:s standardavtal om biljettförsäljning (IATA Passenger Sales Agreement), i den mån det är möjligt, och inte förvänta sig eller söka uppnå en annan eller mera gynnsam behandling från sina aktieägare än andra online-resebyråer och inte heller använda andra principer än dem som offline-resebyråer använder på sina webbplatser.
- Att inte försöka förmå Amadeus att tillhandahålla sina datoriserade bokningssystemtjänster till Opodo till andra priser än marknadspriserna, utan på marknadsvillkor och på icke-exklusiv grund.

KOMMISSIONENS AVSIKTER

14. Mot bakgrund av det ovanstående avser kommissionen att fatta ett positivt beslut angående Opodo. Innan så sker anmodar kommissionen berörda parter att inkomma med sina synpunkter inom en månad efter offentliggörandet av detta tillkännagivande i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*. Synpunkterna skall insändas med en hänvisning till referensnumret COMP/38.006 – Online Travel Portal, per post – till följande adress:

Europeiska kommissionen
 Generaldirektoratet för konkurrens
 Registreringsenheten för antitrust
 Rue de la Loi/Wetstraat 200
 B-1049 Bryssel
 eller fax (32-2) 295 01 28

⁽¹⁾ Rådets förordning (EEG) nr 2299/89 av den 24 juli 1989 om en uppförandekod för datoriserade bokningssystem.